

N°. 30.

Seftdeenâ, 27. Juli (8. August)

1874.

Mafsa par gaddu: Mahjas weefis 1 rubl., pastes nauda 60 lap.

M a h d i t a j s.

Cefschsemmes sinnas. No Rihgas: gubernatoru zellofchana, — grahmatu krahtuwe, — kapsehtas eefwehtifchana. No Urraschu draudses: labbitas augfchana. No Urrwasias: ftohtas-behruu fwehtiti. No Tebrpattas: jaunzakkama Alefandera ftohta, — laulfaimneeziabas istahde. No Kurssemes: jaunbuhwejams dselfszeksch. No Rischnit Nowgorobes: blehschu johdiba.

Ahrsemmes sinnas. No Spanijas: Karliflu nepareifa karrofchana. No Rihnas: larfsch gaidams.

Saunakahs sinnas.

Preefchrakfi par leefas fehrgu. — Walkas keejes ftohtotoju konferenze. — Ahrdraudseefcham. — Glahbfchanas-laiwa.

Peeliffumâ. Weenu nakti meshâ apmalbijufchees. Graudi un feebi.

Cefschsemmes sinnas.

No Rihgas. Wibsemmes gubernatora weete-neeks, wihzgubernators barons Uexküll, no remififias zellofchanas pahrbrauzis, usnehma atkal fawas ammata darrifchanas tai 14. Juli. Kurssemes gubernators v. Liliensfeld tai paschâ laifâ aishbrauza no Selgawas us Kurssemes walkara daktas pahrluhfoshchanu un nobewa gubernijas waldfchchanu pa to laifu kameral-teefas pahrwaldneefam.

— Weena no tahm pilnigalahm Latweefechu grahmatu krahtuwehm, kurru M. weefa bijis redaktors N. Leitan f. fakrahjis, taggad irr pahrdohdama. Klahhtakas sinnas dabbujamas M. weefa redakzijâ.

Wehl no Rihgas. Katlalalnâ tiffa fwehtdeen, 30tâ Juni, kapsehtas jaun-klahpneemta dakka, frohna- un lihku-lambaris eefwehtiti. Sau preefch lahdeem peezipadsmif gaddeem fahla fchejeenes kapsehtâ kappu-weetas truhft, bet toreij to mirruschu duffas-weetinu daschadu eemeslu deht newarreja lee-

latu padarriht. Kad nu pehrnajâ gaddâ tahds truhkums jo leels bij palizzis, tad fahla atkal dohmaht, fâ scho truhkumu nowehrst, un fchoreis pee dohmaschanas ween nepalifka. Us basnizas preefchneeka, rahtskunga G. v. Boetticher f., preefchliffkumu Rihgas rahte dahwinaja preefch kapsehtas weetas lah-das 2 puhru-weetas semmes, un preefch muhru-feh-tas, frohna- un lihku-lambara usbuhwefchanas 1000 rubl. f.; arri no basnizas lahdes preefch fchibs buhwes lahduus 600 rubtus atwehleja, tâ la draudsei wairaf nekâs, fâ tee wajadfigee afmeni un grants bij japeewedd. Pagahjuschâ waffarâ ap Jahneem tas kapsehtas darbs tappa eefahfts un ruddeni ap Wikketeem pabeigts; bet wehla laila deht newarreja pilnigi zekus (gangus) istaifht, fohlus nozirst un zelmus israkt un tiffa fchis darbs us scho waffaru atstahfts. Lai nu mihtus aismigguschus arri ar pullstena-flannu gohdigi us duffas-weetinu warretu pawaddiht, tad wajadseja pullsteni preefch kappeem eegahdht. Bet fâ lai pee ta teef? jo ihpaschas naudas preefch winna nebija. Tê labbu padohmu atradda. Us basnizas pehrmindera preefchliffkumu zeenigais draudses mahzitajs israkstija lubgshchanu pee wiffseem draudses-lohzeekteem un winaas draugeem, usajzinadams preefch minneta pullstena naudu dahwinahft. Un redsi, dewigas rohkas falifka wairaf, nekâ zerreja, tâ la ar scho naudu netif ween pullsteni, bet arri apjeltitu krustu, fo tohrnim gallâ lift, melnlakkeeretu fchugguna krustu ar pestitaja bildi (kruzifix), 2 lukturus un zittas leetas preefch lihku-lambara isglibhofchanas warreja nopirkt. Kad tâ wifs fagattawohfts bij, tad eefwehtifchchanu us min-

netu fwehtdeenu nolikka. Behz beigteem Deewa wahrdeem wiß kauschu pulks dewahs us jauno kapehtu. Papreelſchu 2 baſnizas pehrminderi gahja, weens ar leelo melno kapehtas kruſtu, ohtrs ar peſtitaja kruſtu, tad draudſes mahzitajs, zitti baſnizas pehrminderi ar lihku-dekki un behrehm un teem pakkat wiſſi laudis. Us zekka dſeedaja to dſeefmu: „Ar gohdu ſahrkus pawaddam ic.“ Rappos nonahkuſchi un leelo kruſtu eeralluſchi wiſſi apſtabjahs preelſch lihku-kambara durwim un mahzitajs Kroeger f. turreja ſpehzigu un ſwarrigu eefwehtifchanas-runnu, las wiſſu klauſtaju ſirdis aisgrahba un daubſeem affaras pahr waigeem rittinaja. Kad runna bij beigta, tad us to deenu uſluhgts jauktais dſeedataju kohris dſeedaja ar muſikas pawaddiſchanu itt jauku un patihlamu us ſeho eefwehtifchanu ſihmedamohs dſeefmu. Behz ſchihß dſeefmas nodſeedaſchanas mahzitajs runnaja eefwehtifchanas wahrduß un tad wiß pulks atkal dſeedaja to dſeefmu: „Ut juß kluffas tappenes ic.“ Nu wehl mahzitajs laudis noſwehtija ar fwehtifchanas wahrdeem, dſeedaja wiſſi ar muſikas pawaddiſchanu beidsamu dſeefmu un tad dewahs ſirdi aisgrahbt un kuſtinati us ſawahm mahjahm. — Weidsoht wehl ſchẽ tohp leela pateiziba iſſazzita wiſſeem teem, las pee ſchi darba weizinaſchanas un padarriſchanas woi ar ruhpeſchanohs, woi ar publiu, woi ar darbeem, jeb arri ar naudu irr peepalihdſejuschi. M. . . g.

No Arraſchu draudſes mums teel ſinnohts pahr turreenes labbibas augſchanu. Waſſaraja ne wiſſat teizami auguſe, daudß ihſafa un tapehz arri wahrpas ihſafas; no linneem tas pats ſalkams, tee arri ihſini isauguſchi. Pahr ſeena plauju runnajoht jaſakka, ka ſeena ſchogadd maß, tapehz ka waijadſigã laika par maß lectus lijis. Rudſi, zaur zaurim nemmoht, brangi auguſchi, ihpaſchi teem, las ſawus laufus ar laulu milteem (R. Thomſona fabriks) mehſlojuſchi, irr rudſi kupli; un ſawus rudſus iſkluſuſchi, graudus mehridami ſaimneeki atſihß, zif derrigi tas irr, tad ſawus laufus ar laulu milteem mehſlo. Pa leelakai dakkai ſchinni nedelã ſahßs rudſus plaut. Behſu pilsmuiſchã daſcheem kartupeki apſalluſchi, tur tee bijuſchi leiſas weetas ſtabditi.

No Urwaſtas teel „Geſti Poſtimees“ ſinnohts, ka tur tai 26tã Juni tilkuſchi fwehtiti ſklohas-behrnu fwehtti. No rihta ſklohotaji at ſaweem ſkolenem ſapulzejahs mahzitaja muſichã. Tur ſkolenus noſtabdija rindãß un tad wiſſi dewahs us baſnizu, karrogus neſdami. Baſnizã mahzitajs turreja runnu un ſawã runnã runnaja pahr ſchahdu behrnu fwehttu labbumu, turklahß peeminnedams, ka ſchahdi fwehtti effoht preelſch behrneem preela fwehtti, bet ihpaſch preelſchi teem behrneem, las ſkohlã labbi mahzijuſchees un tſchalli bijuſchi. Is baſnizas wiſſi dewahs us fwehttu weetu jeb plazzi,

tur dſeefmas us trißß un tſchetri baſim tilla dſeetas un tã noſauktais dſeefmu karſch noturrehts. Schinni dſeefmu larrã jeb dſeedaſchanas ſpehloſchã dabbuja weens ſklohotajs 3 rubtus, weens ſklohotajs 2 rubtus un peezi ſklohotaji pa weenam rublim. Behrneem tilla ſneegta balta maiſe un allus, lai maſee dſeedataji neſalktu un neſlahptu. Tee jo tſchaklatee behrni tilla apdahwinati un dabbuja grahmataß, taſeles, papihri, bleiſtikkus (ſihmutus), tohpã pawiffam lahdus 50 rubtus wehrtibã. Swehtti beidsjahs pulkſten 6ſchõß ar tahß dſeefmas nodſeedaſchanu: „Lai Deewu wiſſi teiz.“ Draudſes-ſklohuwaldiba noſpreedufe, arri nahloſchã gaddã ſchahduß fwehttuß iſrihloht, ja behrni labbi un tſchalli mahzisees.

No Tchrpattas. Rã eelſch „Geſti Poſtimees“ laſſam, tad wirſkomiteja preelſch Jggauu jaunzeſkamas Aleſandera ſkohlãß irr lihds 13tam Juni 1874 ſanehmufe pawiffam tohpã 15,304 rubtus 20 kap. Schai wirſkomitejai par lihdsſetajahm irr tã noſauktas palihdsſibas-komitejas, kurras peepalihds pee naudas ſalaffiſchanas un kurru ſkailtis ſneedſjahß lihds 73. Arri mehß Latweeſchi naudu laſſijam un dewam preelſch ſawas jaunzeſkamas Aleſandera ſkohlãß; bet taggad jaw labbu laiku neſo ne-effam awiſes laſſijuschi pahr dahwanahm, las preelſch minnetahß ſkohlãß dohtas. Kalabbad lai kreetnã darbã paleekam Jggauueem pakkatã? —

— La laufſaimneezißas iſſtahde, pahr kurru ſawã 28tã nummurã ſinnojã, tißß pehz Wiſſemmes laufſaimneezißas beedribas noſpreeſchanas noturreta tai 29., 30. un 31. Auguſtã Tchrpattã. Preelſch iſſtabdiſchanas tißß pretti nemti laufſaimneezißas riht un tee pee tahß peederrigee mahju lohpi jeb kuſtoni. Prehmijas par labbakeem iſſtabdijumeem paſtahwehs waj nu gohda-raſtõß (diplomõß) jeb waj gohda-malkã (naudã), tã to katrs wehleſees, kam prehmija buß noſpreeſta. Gohda-malkã (naudã-prehmija) preelſch mahju kuſtoneem, las Wiſſemmẽ audſinati, buß ſchahda:

Preelſch ſirgeem: par ehreſteem pirma prehmija 25 rubt. un ohtra 15 rubt.; par kehwehm pirma prehmija 20 rubt. un ohtra 10 rubt. Preelſch leel-lohpeem: par buſkeem pirma prehmija 15 rubt., ohtra 10 rubt. un treſcha 5 rubt.; par gohwim pirma prehmija 15 rubt., ohtra 10 rubt. un treſcha 5 rubt.; par gohtenahm un wehrſeneem pirma prehmija 10 rubt. un ohtra 5 rubt. Preelſch aitaſhm: par tekluteem pirma prehmija 10 rubt. un ohtra 5 rubt.; par awim pirma prehmija 10 rubt. un ohtra 5 rubt.; par auneem 7 rubt. Preelſch zuhlahm: par kuiteem prehmija 7 rubt.; par zuhlahm 5 rubt. un par wepreem 3 rubt. — Preelſch ſweeſta un ſeera: par ſweeſtu pirma prehmija 5 rubt. un ohtra 3 rubt.; par ſeeru pirma prehmija 5 rubt. un ohtra 3 rubt. —

Lohpu-ehdamo katrs warr no mahjahm lihds nemt jeb no iſſtahdes komitejas warr to par tirguß-zennahm dabbuht pirkt. Tee kuſtoni jeb mahju lohpi, las us iſſtahdes prehmijas naw dabbujuſchi, arri ar minnetas komitejas palihdsſibu warr tißß pahredohti.

Par patru firgu stahweſchanas-nauda par deen' un nakti jamatſa 30 kap. Semkobyjeem, lohpu-audſinatajeem un lauffaimneeziabas rihtu meiftareem, las us iſtſabdi to grihb ſubtiht, irr pee minnetas komitejas japeeteizahs wiſſu wehlaſi lihds 10. Auguſtam. Iſtſabdamu leetu un lohpu prettinemſchana irr nolikta wiſſu wehlaſi lihds 28. Auguſtam pulkſten 9nds walfara. Iſtſabdes weeta buhs pee Rihtgas leelzeſka kaſermu pagalmâ. —

No Kurſemmes. Ur to Tuffumas dſelſszekku, kâ Latweeſchu awiſes laſſam, gan deesinn wai las iſrahls, jo newarr un newarr wehl to mihtu nau-diau preeſch tam ſadabbuht; arri zerribas us Berlines bankeereem effoht deesgan wahjas. Turprettim irr taggad ohtru lihniyu nodohmajufchi, kurru par to wiſſuderrigako preeſch Kurſemmes turru, prohti to, las eetu zaur paſchu wiiddu, ſahdamahs no Ripſtumuiſchas dſelſszekka ſtanziyas us Dohbeli, us Remti, warrbuht gar Lutrinu mahzitaja muifchu us Kudigu un Wentſpilli. Daſchi no Kurſemmes dſimikungeem, ſtarp teem Gaiſu leellungs von Mantuſel un Luzes graſs Medem, us dauds zittu dſimikungu wehleſchanohs, aiſwianeddetu irr Rihtgas-Delegawas dſelſszekka direkzijai ſcho lihniyu preeſchâ lituſchi, lai direkzija to rohlâ nemtu, un ſchi arri irr gattawa Pehterburgâ to atwehleſchanu preeſch tam melleht. Bet pirms to leetu warr miniſterijai eeſneegt, waijag lihniyai jau iſſwehrtai, nowilltai un aprehſinatai buht. Schee talſeereſchanas darbi malſa 60 rbl. us 1 werſti, tas irr, us 140 werſtes pahri par 8 tuhſt., kâ la wehl ar zittahm iſdohſchanaſhm preeſch ſchi preeſchdarba waijaga 10 tuhſt. rbl. Direkzija tohs negrihb doht, jo kad to apſtiſprinaſchana neidabbuhn, tad darbs irr par wolti bijis un nauda iſmeſta; turprettim wiinna apnehmahs, kad apſtiſprinaſchana dabbuhs, ſchohs 10 tuhſt. nemt us ſewi un peerehſinaht pee wiſſas buhwſummas. Bet kâ nu lai taggad uſdabbuhn ſcho nauda tam preeſchdarbam, bes kurra tas nodohms neteel us zeſka? Tur nu atkal minnetee lungi ar atſiſtſtamu ruhpihu ſchinis deenâs rauga ſadabbuht kahdus 30 dſimikungus, las apſohla karts ar kahbi 300 rbl. us tam paraſtitees. Eſmu to liſti redſejis un bij jau labba teefa paraſtijuſchi (daſchi ar 500 rubl.) un zerrams, kâ tohs 10 tuhſt. ſadabbuhs. Tit lihds tas buhs, tad nahloſchâ laika luhgs to atwehleſchana preeſch tahs lihniyas iſwillſchanas, — tas warrehs wehl ſcho ruddeni notilt, un tad to leetu dohs preeſch apſtiſprinaſchanas.

No Riſchnij Nowgorodes. Kâ Kreewu awiſe (Сынъ отечество) ſianno, tad Gorodezas pilſſehtas tuwumâ jaw preeſch kahda gabda ſataiſjuſchees 6 blehſchi, las naudu un zittas leetas laudim ſagguſchi. Wiſſai apſargafſchanaſi un mekleſchanaſi par ſpihti ne-iſdewahs blehſchus ſakert un zaur to tee palikka drohſchaki, kâ la tee pee Kaſtromas leelzeſka, kahdas trihs werſtes no minnetas pilſſe-

tinâs, beesôs krubmôs nomettuſchees, tur jaw kahdu mehneſi garram-brauzejeem usbrucka un tohs ap-laupija. Tahdu nebuſſchanaſi apniſtuſchi trihs ſtipri tureenâs. Semneeki apnehmahs blehſchus ſawalbſiht. Lai Stâ Juni bija turgus Gorodezâ un dauds laudis us tureenâ brauza. To nu blehſchi ſinnaja un turgus-deenâ us brauzejeem gluhneja. No rihta wianni jaw bija weenu wibru un weenu wezzu ſewu aplaupijuſchi; tē usreiſ brauz kahds semneeks, lam rattôs las ar maſcheem bija apflahts. Lau-pitaji usbrucka ſemneekam, dohmadami, kâ tas kahdas prezzes no turgus weddoht. Semneeks tuhbat no ratteem nolezz, ſagrahbj diwi laupitajus pee rihtles un tohs gar ſemmi pagahſis, ſauz pehz palihga. Tē ſahl maſchi pa ratteem kuſtetees un appaſch maſcheem iſzeſkahs diwi ſemneeki, las nu laupitajus grahbj rohlâ. Diwi laupitaji aiſbehga, iſchetri palikka un ſahla ar ſemneekem zihnitees. Nebſ laupitajeem nebj ſemneekem nebija nekahda eerotſcha klah, duhre bija tit tas weenigais eerohzis. Semneeki bija ſtipraki un laupitaji bija drihs gar ſemmi nogulditi. Semneekem ar to nepeetikka: no atreebſchanas dſihtu panehna rungâs un ſadewa tamehr laupitajeem, tamehr tee wairs nekufteja un tad aiſbrauza. Weens no laupitajeem palikka nohſt, trihs atdſiwhinajahs un peezehlufſchees us meſchu aiſwilkaſhs. Weenam no ſcheem trijeem ſemneeki bija auſis atplehſuſchi. —

Ahrſemmes ſiannas.

No Spanijas. Plaſchi jo plaſchi taggad awiſes ſianno pahre karliſtu nepareiju iſturreſchanohs prett uſwarreteem un ſawangoteem, kâ to arri beidſamâ nummurâ peeminnejam, kad par Kuentas pilſſehtas uſwarreſchanaſi runnajam, tur Karliſti laupijuſchi un aplahwuſchi. Sem Don Alſonſa waddiſchanas Karliſteem jo leelaka walſa atkauta, kâ la tee weetahm, wairaf plehſigeem ſwehreem neta zilweleem lihdsigi, ar laudim apeetahs, las wiannu rohlâs nahl. Meretti laſſam ahrſemmes awiſes, tur Karliſti, ſawu neſchehligu un breeſmigu darbu deht, teel noſaukti gar laupitajeem un dedſinatajeem, bet ne wis par ſaldateem. Kâ Karliſti karru wedd, to newarr noſaukt par kreetnu karroſchanaſi, bet par pohſtiſchanaſi, tapehz zittas Giropas walſtis us Karliſteem ar labbahm azzim neſkattahs, tillai Franzija, jeb taiſnibu ſalkoht, kahda partija Franzijâ Karliſteem par labbu ſtrahda, teem karra eerotſchus peeſubtidami un naudu dohdani. Kâ dſird, tad Wahzija effoht nodohmajufe, tanni juhrâ pee Spanijas karra-luggus noſubtiht, las lai apſargatu, kâ no Franzijas neteel preeſch karliſteem eeweti karra-eerotſchi un ſchaujams pulveris. Kad Wahzija ſcho ſawu nodohmu iſdarritu, tad tas buhtu tohti teizami, jo kad Karliſti no Franzijas peepalihdsibu nedabbutu, tad arri nemeers ahtraki Spanijâ beigtohs un lihds ar to arri Karliſtu laupijſchana un

pohstifchana. Kamehr Karliski, pastabwofchas karra eeraschas eewehrodami, fawas pahrleezinaschanahs deht karroja, tamehr neweens wiinu darrifchanas ne-eemaisfjachs; bet kad nu wiinneem wairs lahgi newejachs un wiini par to fa-ihgufchi, katru nonahwe, kas wiinneem leelachs prettineeks, weenalga waj tas irr Spaneetis waj zits kahds, tad zittas Ciropas walstis fahlfufchas pahr tam spreedt, ka warretu Karlisku negantibahm gallu darricht. Don Karlofa karrapulkos neween tahdi karrojoht, kas wehlachs Spanija kehina waldbibu, bet schahdi tahdi wasanki, no mallu mallahm falaffiti; tadeht arri naw jabrihnahs, ka weenumehr nahf sinnas pahr Karlisku negantibahm; ta par prohwi wiini nesenn kahdus pufstrescha fimta wangineelus likfufchi noschaut. Pehz telegrafa sinnahm Franzija fapulzejoht karra-spehlu gar Spanijas rohbeschahm un Anglija likfufe fa-weem karra-fuggeem, to wiina Widdus-juhra turra, us Barzelonu (Spanija) aisdohtees.

Do Kihnas. Bekingas awises sinno, ka ihfa laika buhschoht karsch Asijas rihta puffe. Wissu pirms gan karsch iszelsees stary Kihnu un Kaschgaru. Kihneefchi ar wisseem spehkeem us karru fataifotees, jo wiini effoht nodohmajufchi tahs fennat pee Kihnas walstibas peederrigahs walstis atkal uswarreht. Kahdus 17,000 saldatas wiini jaw pee Kaschgaras rohbeschahm nosubtijufchi un fawas apzeekinatas pilksehtas, kas rohbeschu tuwuma atrohnahts, jo wairaf saldatu eelikfufchi. Tas leelatais grubtums Kihneefcheem karrojoht buhs ar karra-spehla marscheerefchanu, jo dauds weetas, kur karra-spehkeem buhs ja-eet, irr zaur fennako dumpi lohti nopohstitas, ta ka karra-pulki tur nelahdu mittikli ne-atradidhs. Awises nu spreesch un gudro, ka Ciropas un Amerikas walstis isturresees prett gaidamo karru Asija.

Zannafahs sinnas.

Pehterburgas. Generaladjutant's Potapows irr Wissu augstaki eezelts par Schandarmu schessu (preelksneeku) un grafs Albedinski par Wilnas generalgubernatoru.

Do Rohmas teel sinnohts, ka leelwalstis driht Spanijas waldbibu par pilnigu atfihfchoht.

Preelkschrafsti, ka jaisturrachs prett leesas fehrigu (par wahziski Milzbrand fehriga, par freewiski Sibirijas fehriga).*)

Schrgas aisfargafchana zaur lohpfchenu.

1) Tadeht ka gannibas pee semmes draudsehm pa leelatai dalkai irr tahdas, kas weffelibat flahde un fehrigas isplattifchenu lohti pawairo, tadeht buhs gannifchenu

*) Scho raffu, kurfch ar gubernijas pahrwalditaja weeteeta pawehleschenu tiffa wisseem par sinnafchenu isfluddinachts no Widssemes gubernijas abrtu- (Dalteru-) waldbifchanas teefas, isnehmam is Widssemes gubernijas awisehm un to M. weefa lassitajeem pafneegdami, veelifim laddus wahrdus, ka leesas-fehriga Brunewaldel (Brufhija) iszechlufes. Pehz leela pehrtona tiffa us Saweles uppes kraffa isfweestas dauds nosprahgufchu siwu. Schibs fahlfufchas pubt. Diwi hiechi (breelchi) to sahli eebufchi, us kurras siwis gullejufchas un driht pehz tam nosprahgufchi. Par nelatimi hiechus tuhlt ne-atradda, tee fahla pubt un lufchi un fuffaini fehrigas gisti tahkati isneffaja, ta ka fehriga arri zitteem mefcha kufioneem peemeltahs. Bilneekem un lohpeem newaijaga par tuwu flahet eet per lohpeem, kas ar fcho fehrigu sprahgufchi, jo mufchas, no sprahgufcha lohpa gisti fahlfufchahs, tahku newarr street, bet driht pofchas nobeidfahs. Rebatzija.

nahts-laika pawiffam atmett, tur pretti, kad til to ween warr, faufu lohpu ehbinafchenu eewest.

2) Buhs par to gahdaht, ka wiffi mahju lohpi wairaf reises par deenu ar prifchu affas uhdeni, ne no pelkehme, esereem ar stahwofchu uhdeni teel dsirditi, daschahs weetas, kur affas uhdens nebuhtu weffeligs, tur irr tahdam uhdenim weena masa dalka kaut kahda flahbuma, ihpafchi fahls-flahbuma, us weenu 10 stohpu spanni aufsta uhdena 2 pilnas ehdamas karrotes fahls-flahbuma (par wahziski apteeki Salzseire fauzams) jeb stipra fahls-uhdena pee dschreena japeeleet, itt ihpafchi buhs us to lufchoht, ka tee dsiridinaschanas trausti arweenu irr tihri.

3) Lohti waijadfigs, ka wiffu zauru waffaru lohpus, itt ihpafchi firgus aplaista, kas tahda wihse isdarrams: kataran weffelam firgam weenreis par deenu pullsten 6 no rihta 4 lihds 5 spanni affas uhdena no attachenes itt ahtri weens palkat ohtra japahrleij un vehz tam muggura, kallis, kruhtis, krufts un kahjas ar falmu grihstehm weegli jaberse. Zittus lohpus warr, til ne fahwihdufchus (labbi atpuhtinatus) uppe jeb eserä turreht, bet ne ilgati ka desmit minutes, jo zittadi zaur aufsta uhdena wairota weffeliba neween tohp mafnata, bet reisam zaur to pee lohpu meefahm notidama fwihfchenu pawiffam nobeigta.

4) Uhdere-laiifchana, kas daschureis par nowehrfchenu prett leesas-fehrigu tohp bruhketa, irr pee semneeku firgeem pawiffam atmettama un tiffai pee stakka-firgeem til tad wehleta, kad wiina zeffahs no pilnu affinu flaffas, kas labbi ja-atfchirir no tautuma.

5) Darba-stundas un gannams laiks preelksch lohpeem irr ja-eeritte rihtos un walfaros, lai teem lohpeem tas leelais larsfums naw jazeefch, no kam flimmiba warr zeltees.

6) Us stakka weetahm buhs lohti lufchoht un itt ihpafchi pee semneekem; jo fcho stakki, flittas eerites deht, neween lohpu weffelibat flahde, bet arri tadeht, ka flaidra gaisa (lustes) truhft, tai fehrigai palihds lehti eewestees. Schim nelabbumam us tahdu wiffi warr lehti gallu darricht, kad abbahm lautaseenahm tuhlt appalfch gresteem, pehz stakka garruma, wairaf ka tahdu kwadrat pehdu leelus wehja zaurumus (lustes-zaurumus) ween prett ohtru eetaifa. Kad arri zaur fcho eeritti stakka gaisu newarretu pahrlahboht, tad waijaga tohs lohpus par waffaras laiku par nakti lauka (sehta), jeb ja warr, peedarbos (flohnds) un schkuhnds turreht, jo tur tas gais irr arween tihrats un wehfsas.

7) Wuischu un pagastu-waldbifchanahm buhs us to lufchoht, ka tee semneeku stakki no teem tur daudreis lohti dauds ustrahstem lohpu-fuhdeem tohp tihriti.

8) Zittas sahles prett leesas-fehrigu, fo dauds tahdi, kas no schihs flimmibas nelo nejehts, peedahwa un pahrdohd, nelo naw wehrts un nelo negeld; turpretti buhs weffeleem lohpeem diwi jeb trihs reises neddekä nedands prastu fahls-flahbumu pee dsirdinama uhdena doht (us weenu spanni aufsta uhdena, no 10 stohpu leeluma, 2 pilnas ehdamas karrotes prasta fahls-flahbuma, (par wahziski apteeki Salzseire fauzams) to pafchu labbumu darra ruhgufchi rudsu milki (flahba mihlla) eefch dschreena. Ja tee lohpi to uhdeni, kur fahls-flahbums (Salzseire) eefcha, nedjertu, tad warr ta weeta nestipru prastu ehdamu fahli uhdeni fneegt.

9) Lai lohpus, itt ihpafchi firgus un gohwis, no kufoneem labbati warretu pafargah, ka tee us schahdu wiffi ar fehrigu netaptu aplaisti, buhs tohs, itt ihpafchi kauna weetas un pee tesmineem; ka arri zittu meefu pa weetahm ar Prantfchu-ekku (Franzosenöl, Ol. cornu. cervi) aptaipiht waj drufzin apsmehreht.

10) Buhs par labbu ehdamo (barribu) un par deefgan streijahm eefch stakkeem gahdaht, bes tam peenahfahs katru deenu ehdamo ar fahligu uhdeni sprizzeht (aplaistit).

Ka pee dseedinaschanas buhs isturretees.

Us flimmu lohpu labbumu un labboschanohs til tad warr zorreht, tad lohpschana un dseedinaschana prahtigi teef isdarrita, ta la augschâ minnehts; bes tam wehl buhs us appafscha fazzitu usmanniht:

1) Wesselus lohpus no flimmeem buhs gluschi atschirt.

2) Narizas buhs wilt tillai kruhtis (pee raggu lohpeem to appafschrutis-ahdu stary preefschlabjahm, bet netahda zittâ weeta.)

3) Aplaisischana ar austu uhdeni noteef pee flimmeem lohpeem us tahdu paschu wihs, la tas par wesseleem fazzihis, tillai buhs flimmus lohpus pehz aplaisischanas til ilgi ar falmu grihstehm berst, lamehr ta ahda eefahl faszilt, pehz lam tad tohs fergus jeb gohws-lohpus waijaga fahdas stundas ar dekki apsegtus no zuktas (wehja) aifargagt.

4) Ja pee kahdeem flimmeeseem ta dseedinaschana zaur austu uhdeni nelo nepalihdsetu, jeb ta flimmiba wehl wairotahs, tad buhs pee tahdeem flimmeeseem to aplaisischanu ar uhdeni atstah, bet turpreti weenreis var deenu ar kampera-spiritu, ettiki, jeb ja schee nebuhtu, brandwihnu ar sahli maifht un to lohpu wihszaur apsprizzeht un tad, la jaw fazzihis, ahdu ar falmu grihstehm norihweht un apsegt.

5) Gelfschâ dohdamas sahles irr wihslabbas preefsch firgeem $\frac{1}{2}$ drachmi ($\frac{1}{2}$ Solotnik) Kampara un $\frac{1}{2}$ unzi (1 lohti) salpetera ar milteem un uhdeni par mihllu fahaitus. Usauguscheem leeleem lohpeem tahs paschas sahles 1 allus puddeli pilnu ar miltu-uhdeni lohpa labbi famaitas dohdamas. Utahm un zuhlalm jadohd 10 gran Kampara un 2 drachmes salpetera ar pilnu allus-glahsi miltu-uhdeni, labbi famaitu. Schihs sahles irr firgeem 3 lihds 4 reises par 24 stundahm jeb par weenu deenu us mehli smehrejas, zitteem lohpeem irr schihs sahles pehz tam, tad isluffuschas, prahtigi eelejas un tahda dseedinaschana 2 deenas no weetas isdarrama.

6) Ja daschâs weetas uspumpumi gadditohs, tad irr tee ar Katharindentinctur (Spanische Fliegen) jeb ar falmiaspiritu jeb ar kampara-spiritu un terpentin-spiritu jaeerihwe. Bet ja uspumpumi launa weetas rahditohs, tad irr tahdi tillai ar ettiki un brandwihnu masgajami.

7) Tadeht la kustoni til labb us flimmeem ta us wesseleem lohpeem kriht, irr winni tapat la wesseli lohpi daschâs weetas ar Prantschu jeb laulu-ekku (Hirschhorn-ekku) allaschia aptraipami.

8) Zuhlalm warr bes tam wehl balto tabbas-falni, (weiße Niesenzurzel, apteeki Veratrum album fuzams) smalti sagrubstu 5-10 gran us reisu ar peenu preefsch wemschanas doht un ar flahbahm subkalahm, flahbu putru un flahbu-mihklas uhdeni dsirdinaht.

Wesselibas apfargaschanas preefschrafti.

1) Wesselus lohpus buhs no flimmeem schirt.

2) Slimmu lohpu-lohpschana irr tillai tahdeem ustizigeem zilwekem usdohdama, lam rohkas gluschi wesselas un no puschumeem tihras; lai warretu no peelipschanas aifargatees, buhs muischu un pagastu waldischanam tahdeem zilwekem zeeschi peefohdinaht un usrahdiht, fahda gaité winni paschi kluht, ja winni schai nofazzischana pretti darra, pehz kurras winneem latru reisi preefsch tam, tad winni flimmu lohpu aiskarr jeb tam narizas wehl, buhs fawas rohkas ar ekku jeb tauteem eerihweht un latru reisi pehz schi darba pabeigschanas kreetni ar floralki un seepehm nomasgagt.

3) Stalli jeb us zesseem krittuschchi lohpi irr tuhlt derigâ weeta fahdas 7 lihds 8 pehdas dsilli un, ja warr, ar lakkeem aplaisiti, aprohtami. Krittuschcha lohpa ahda irr preefsch erafschanas ta sagraisama, la to ne itt la newarr leeta list. Wes tam irr wihs atlistumi no krittuschcheem un

flimmeem lohpeem ta mehli (suhdi), mihseli ar streijahm, tillab' la wihs leetas, la filles, spanni u. t. pr. kurri no tahdeem lohpeem tappuschchi aiskahrti, jif ween spehjas, attahkas weetas tuhlin fadefsinamas jeb aprohtamas jeb us zittadu wihs, la peenahfahs, tihrijamas; (dselju leetas irr zaur isdedsinaschanu tihrijamas). seenas, grihdas, almina un dselju filles u. t. pr. tahdâs stakdâs, tur flimmi un krittuschchi lohpi stahwejuschi, irr kreetni ar stipru eefsch uhdena famaitu floralki (stipru floralki-uhdeni) jeb ar prastu karbol-flahbumu (par wahzifli karbolseire apteeki fuzams; us weenu 10 stobpu leelu spanni uhdeni warr nemt 1 allus glahsi pilnu karbol-flahbumu) un pelnu-fahrumu tihrijamas tapat la tahdu lohpu brauzamas leetas, dekki u. t. pr. Stakdâs, tur grihdas naw, buhs to zaur lohpu-suhdeem un mihseleem u. t. pr. apsehgohu semmi iswest un jaunu semmi weeta eewest un tad wehl to eewest semmi ar labbu kahrtu lakku un pelneem warr aptaisht. Stakus un laidarus peenahfahs, jif ween warr, tihrus un faufus turreht.

4) Kad ta flimmiba jau pa leeleem apgabbaleem jeb zaur karstumu, faufumu, netihribu u. t. pr. par fehrgru irr pahwehrtusehs, tad buhs muischu un pagastu-waldischanam eefsch frohgeem ustizibas wihrus iswehleht, kas us to luhka, la semneeku jeb zittu reisneeku sirgi jeb lohpi weens ar ohtru lohpa neafstahs.

5) Andele ar lauzameem lohpeem, ahdahm, raggeem, wihlu, fahreem, peenu un gaku irr, lamehr ta fehrgru weenâ apgabbala rahdâs, itt pawissam aislegta; kas papreefschu zaur muischas un pagasta-waldischanu la pat zaur mahzitaju sinnams darrams. Tapat irr lohpu-tirgus no-turrechana aisleedsama fehrgru weetas.

6) Ja schi fehrgru zilwekem peelippuse, tad nebuhs gaidiht lamehr ahrste (bakteris) atnah, bet buhs tuhlt no faweem peederrigeem tam pirmajam (flahatakajam) dakterim peewest; itt ihpaschi irr ta weeta, tur fehrgru peesttusehs, jathra un lamehr pee daktera noteef, ar weenu, ettiki mehrktu linnu audelli jaslappina.

7) Muischahm, kurras no fehrgras apmellekas, peenahfahs par to gahdâht, la pagastu waldischanas, la lihds schim notizis, ta arri turpmal, par fehrgras buhschanu bruggu-teefai raklus eefuhka.

8) Lai fehrgru tahlat newarr isplattitees, irr us wihsadu wihs par to jagahda, la lohpi no tahdahm weetahm, tur fehrgru rohdaht, lohpa nefateelâs ar lohpeem no wesseleem apgabbaleem. Pawissam irr aisleedsams lohpeem no tahdeem apgabbaleem, tur fehrgru rohdaht, ar lohpeem no wesseleem apgabbaleem, lohpa tittees; tapat arri pawissam zeeschi ja-aisleeds, fwefcheem zilwekem pee flimmeem jeb krittuschcheem lohpeem flahht buht.

Waltas kreises skohlotaju konferenze, Numestera muischâ 21. Mai 1874.

Skohlotaju konferenzes irr allasch fwehtibu nesdamas preefsch tautas-skohlahm un tautas bijuschas. To neweens, arri daudsmas mahzihts zilweks, kas kahdureis fahdâs konferenzes bijis, neleegs. Sché tad nu fahdas ihfas sinas par muhsu Waltas kreises skohlotaju konferenzi dohtim, lai lassitaji dabbutu daudsmas par konferenzehm un winnu darischanam sinnaht un ar winnahm eepasitees.

21. Mai f. g. Waltas kreises skohlotaji, us zeen. Waltas kreises skohlu pahrluh' l. Palsmanes draudses mahzitaja C. Brandt usajinaschanu, fapulzejahs, faweenotas Numestera-, Saku- un Lohberga-muischas walstis-namma, par skohlas buhschanu apspreeht un pahrrunnahht. Pultsten 10 preefsch puschdeenas tilla konferenze, turra walstis-namma leelajâ sahle tilla noturreta, ar to dsefmu is Wids. ds. gr. Nr. 229 ar Palsmanes-Numestera draudses pubteju lohpa pawaddischanu un ar firfnigu luhgschanu no

zeen. ffohlu pahrluhka f. — ka lai fwehts Gars, kas schin-
nis deenas par apustuleem isleets, nahstu muhsu widdü,
muhs ar sawahm dahwanahm apgaismoht, muhs fwehtih
un pasargah, — atklasta. — Wispirms zeen. ffohlu pahr-
luhka, stary zittahm sinnaahm, sapulzinateem sinnamu dar-
rija, ka Wallas bruggu-teesa atkahnust konferenzi notur-
reht.

Skohlotajs Warstadt f. is Wallas turreja ar kahdeem
behrneem prohwee mahzibas stundu flattischanas mahziba
(Anschauungs Unterricht), pee kahdahm bildehm behrnus
par meschu kustoneem u. t. pr. jautadams, kas sapulzina-
teem lohti patikka. Winsch isflaidroja, ka wissas zittas
mahzibas us flattischanas mahzibu dibbinajotees, jo behrna
prahts wispirms attihstotees flattischana un us tahm jau-
taschanahm atbildedams, behrns neween flattischana, bet
arri runnaschanah mahzotees u. t. pr. Tad zeen. pahrluhk
f. dewa statistigu pahrskattu pahrluhk muhsu Wallas kreises
semju ffohla-buhfchanu, rahdidams, ka ar muhsu ffohla-
buhfchanu pehdeja gadda gan us preefschu gahjis, bet ka
tomehr wehl deesgan leels ffohlu-nammu truhkums, ka
arri truhkums pee winnu eeritteh un ffohla pee waddi-
schanas atrohdam. Wehleja muhsu augstam Rungam un
Keiseram laimi par to jauno larra likumu isdohfchanu,
zaur to nu wezzafi peespeesti tiks, sawus behrnus ffohla
waddiht, jo jauni larra likumi wairal ffohlotajeem ap-
fohla leelu labbumu.

Gaujenes dr. ffohlotajs Spalwin f. runnaja par wal-
loda mahzibu ffohla, peerahdidams, ka no ffohlahm tee-
soht pagehrehts, ka behrni tais paschas mahzajs skaidri
runnah, lassih un raskih un ka wehl leela neweenadiba
tai leeta effoht, pee tam effoht labbas lassichanas grah-
matas un Latweesch wallo das grammatikas truhkums
wainigs. — Israhdiya, ka ar dohmu farastischanu ffohla
jadarbojahs. Tikka usajinahs, tahdu dohmu farasticha-
nas grahmatianu farastih un list drikkelt.

Wiswilla walts ffohlotajs Ballod f. garrata runna is-
rahdiya, zil lohti fwehtibu nedamas atjaunofchanas ffohla
effoht, wispirms peerahdidams, ka scho ffohlu mehrkis ef-
foht, tahs, tai ihfa laika walts ffohla eemahzitas sin-
natnibas eestiprinaht, istohpt u. t. pr. Tee libdschinnigee
kawekki effoht: ffohla deesgan labbi mahzitu ffohlotaju un
ffohla awises truhkums, behrnu atrauschana no ffohla
ffohla laika u. z. Usajinaja beedribas zelt no wissahm
kuschu kahrtahm, kas peepalihdsetu atjaunofchanas ffoh-
la eezelt. Pehz taggadeja ffohlu stahwolka wajadsetu
diwejadahm atjaunofchanas ffohlahm buht. Wirmkahrt ta
taggad pastahwofcha walts ffohla un ohrlahrt draudses
ffohla, fur augstas sinnaschanas, ka dabbas stahsi, fiska,
kimija u. t. pr. buhtu mahzamas. Sché wajadsetu 3
ffohlotajeem buht.

Zeen. Widsemes ffohlu preefschneels G. Guleke f. un
zeen. ffohlu pahrluhka f. sapulzinateem preefscha listka, ka
lai tohs ffohla mahzibas plahnus, kas nupat no augsta-
kas semmes-ffohlu-teesas isdohhti, ffohla isprohwejoht un
ka Ballod f. dohmas deht tahdahm atjaunofchanas ffoh-
lahm taggad wehl newarr isdarritas titt, warrbuht ka
wehlat.

Seminara direktors Tehraud f. isfazzija zeen. ffohlu
preefschneel f. wissu wahrda pateizibu par to jaunu mah-
zibas plahnus isgahdaschanu. — Tikka no sapulzinateem
appreests; ka ffohla mahzibas 5 palahpends buhtu ja-is-
dohd: 1) Lohti labbi; 2) Labbi; 3) Widdeji; 4) Slitti;
5) Lohti slitti.

Gulbenes dr. ffohlotajs Krastin f. par „dabbas mahzibu
ffohla“ runnadams, peerahdiya, zil lohti watjagigi irr,
arri muhsu tautas ffohla schai mahzibai ruhmi atwert,
jo zaur dabbas mahzibu zilwets spehji pazeltees no mahku
hizibas, to ihstu gaismu atsiht un dabbas spehkus few par

labbu leetoht, jo ta irr grahmata, kurrä Deews few dar-
rahs passihstamu. Dabba zilwetu mahzibahm un winnu
audschanaht spehji zittus zekus eerahdiht un wissas mah-
zibas bes dabbas-mahzibas irr tikka pufsmahzibas ween.
Jasah mahziht wispirms ar stahdeem (waffara), tad ar
atmineem (seema) u. t. pr.

Schim pehdejam teikumam Dypelalna zeen. dr. mahzi-
tajs Treu f. pretti runnaja, isteildams, ka dabbas sinna-
schanaht behrni wispirms jasah mahziht ar kustoneem, jo
behrns katr'reis wispirms kustoni usflatta nekä kahdu
puffiti.

Konferenzi beidsoht tikka ta dseefma „Mahz at debbes
Tehtih“ nodseedata un Deewam tam skungam par winna
scheligu kahrtstahwofchanu un palihdsibu no zeen. pahr-
luhka f. firniga luhgchanah pateiziba isfazzita. Pufsd-
deenas maltite tikka stary weefigu farunnaschanahs, laimes
wehleschanas muhsu mihtotam semmes tehnam un zitteem
gohda wihtreem isnestas. Pee waffara tikka dohta kon-
zerte no sapulzinateem ffohlotajeem ar dseedafchanu is
„Zimes tehwa“ dseefmu rohtas un ar ragga-musiku no
Balsmanes Lumeistera draudses puheteju lohra Widsem-
mes ffohlsmeisteru atraitnu un bahrinu lahdei par labbu.
Wehl japeeminn, ka Lumeistera walts-nammä bij istahde
no daschadahm ffohla leetahm, ka: ffohla grahmatahm,
raklamahm leetahm, lantkarteem u. t. pr. no zeen. ffohlu
pahrluhk f. apgahdata un isihlota. Konferenze bij ap-
mekleta no 3 mahzitajeem, 55 ffohlotajeem, 5 ffohlu- un
pag-wezzateem, tehweem un mahteh.

Tai preeziga zerribä, arri us preefschdeenam, nahlamas
konferenzes, satiltees un par muhsu tautas-behrnu lab-
kashchanu un apgaismoschanu ruhpetees un strahdaht, ka-
mehr wehl gaisma irr, zits zittam rohtas sneegdamees,
schihramees, katrs us sawahm mahjahm dohdamees. Bet
Deews pats, kas sawu fwehtibu pee wisseem labbeem dar-
beem neleeds, lai arri muhsu konferenzes apfwehti un tahm
palihds.
D. Verkau,
konferenzes protokolles weddejs.

Ahrdraudseescham.

„Mahjas weests“ pasneeds sawä 26 nummurä sinnas
no Burtneefem ar parastu no kahda „Ahrdraudseescha.“

„Ahrdraudseets“ ta eesah: „Burtneeku Bewerina beed-
riba ohtra waffaras-fwehtlu deenä sawä walts-nammä
teateri spehleja.“ — Teescham jabrihnahs, fur „Ahrdrau-
dseets“ irr tahdas sinnas nehmis, ka Bewerina beed-
riba teatri spehlejust, jo Bewerina beedriba to wehl ne-
lad naw darrijust. Pee mums irr gan kahdas reises tea-
teris spehlehts, bet katru reis irr pee spehleschanas tikka
tahdi dallibu nehmuschi, tam ihpafcha luste un wairak
wallas us to.

„Ahrdraudseets“ falka: „No staititajeem spehleschana
warreja mas patischanas mantoht, tadeht ka wahji un
neisweizigi tikka spehlehts.“ Ja nu pehz „Ahrdraudsee-
scha“ spreeduma ta irr spehlehts, tad sinnam tahs wai-
nas bij jausrahda, fur un kas irr wahji un neisweizigi
spehlehts. Par tahdu spreedumu meh „Ahrdraudseescham“
no firds pateikum un ar preeku sanemtum, bei ka leefahs
preefsch winna padohms irr par sellu. „Ahrdraudseets“
wissu wainu uskrauj teatera wandonam, ka ne-effoht prat-
tis spehletajus us gluschi nepaneshamahm kshdahm us-
mannigus darriht. Sché man tikka japeeminn: „Smah-
deht irr lehtaki, nekä labbaki darriht.“ Ja nu „Ahrdrau-
dseets“ naw spehjis mums wainas usrahdiht, fur tad lai
teatera waddons tahs nemm?

Tahfal „Ahrdraudseets“ falka: „Gandrihs wissi spehle-
taji un spehletajas sawas lohmas bes kahdas isweizibas,
ka schihds mehds babbeleht, isbabbeleja.“ Sinnams, to
schihds babbele, to mehds neweens newarram sawrast. Ja

nu spehletaji un spehletajas fawas lohmas irr ta ka schibdi isbabbelejusch, tad arri neweens tohs nebuhtu fapratitis. Wiffi, ar kurreem es ween par tahs reises teatera spehleschanu esmu runnajeess, par nesapraschanu naw neweens schehlojeess, tadeht irr gauſchi janoschelo, ta „Ahrdraudseets“ mums tahdas wainas grihb usstept, kas pawiffam naw teefa. —

Par kupleju dseefaschanu „Ahrdraudseets“ fakka: „Mel-dija zaur dascheem moll- un dur-ſkannaahm la pa kalnu us leiju dewahs.“ Ai, ai, „Ahrdraudseet“ zil schibbi Jums te irr ispruzjis! kas tiffai drufu irr no musitas to mahjjees, tas arri sinnahs, ta tad, kad dseefma teel semme wilkta, ta nekad ne-eeet zaur moll un dur, bet, ja dseefma irr eefsch dur, ta arri paleef eefsch dur, lai arri buhtu semme nowilkta. Tapat tas irr ar dseefmahm eefsch moll. „Ahrdraudseets“ wehl fakka, ta mel-dija wes-felu kwarti semmatu isdissuff. Tas nemas naw teefa. Bee tahdahm pahra dseefmahm gan tiffa zaur to, ta bija karsta istaba, gandrihs wesselu stannu semme nowilkts, bet kur Zuhz dsirdejusch, ta mel-dija wesselu kwarti semme nowilkta, irr pawiffam nesaprotami.

Tahkat „Ahrdraudseets“ tahs paschas dohmas wehl ween-reis isfalka, tiffai spehletajus par atteerem un spehletajas par aktrijehm nosaufdams, — un tad teatera spehletajeem pahrmett, kad tee naudas kahribas deht bihnes nau is-puschlojusch. Bihnes ispuschlofchana nebuht nau smah-dejama leeta, bet ta mums nemas naudu nemassa.

Beidscht Zuhz, us sawu pahrspreedumu gruntedamees, iskrahmejat sawu schehligu firdi par Burtneezeeschu teatera spehletajeem, par to es te Jums spehletaju wahrda gau-schi pateizjohs. —

F. Stackel.

Rihgas Lotweeschu beedriba.

Swehtdeen tai 4ta Augustä tiks beedribas nammä lees-laja sablë dohta **puſku balle.** Klahrtakas sinnas nah-foschä nummurä. Kahrribas kommissija.

Glabbfchanas-laiwa.

Isagahjuschä nummurä pahre glabbfchanas-laiwas krusst-bahm Raggazeemä sinnodami, apfohlijam tahdu wahrdu fazzih par tahdas laiwas eeritti, to nu taggad ispidam.

Glabbfchanas laiwa (Raggazeemä) irr taifta no lab-baka kanaleereta dselscha Hamburgä. Laiwai irr dubbults dibbens, no kurreem wirfus-dibbens, kad arri laiwa pee-lahdeta, arweenu augstati stahw neka uhdens. Laiwas widdü us latru puffi irr trihs reeres, kas uhdeni nowell jeb pa kurrarm uhdens notekt, ta ta no laiwas, kad wilni wiannu ar uhdeni peegahsch, 15 sekundu laika uhdens istekt un laiwa irr faufa. Ta starpa starp abbeem laiwas dib-beneem irr trihs uhdens-drohshas nodakkas eedallita un bes tam tur atronahs lufes-kastes, ta ta laiwa, kad arri diwi nodakkas ar uhdeni pilditohs, newarr nogrimt. Bes tam wehl teel ap laiwas ahrpuffes aplitta leela forku-johsta.

Laiwa patte stahw us ratteem (wahgeem), kas preefsch laiwas nolaischanas un uswillfchanas eetaifti. Lainnee-teem arri irr forku johsta un tamsoti (jaffas).

Atbildes.

F. G. d. r. — R. To rakitu par Zuhfu stoblu fanehmam un nah-foschä nummurä eeliskim. Sinnas pahre Zuhfu stoblu arweenu labpraht usnemfim, tapeh3 kuhofami peesufteet mums tahs arri turpma.

G. B.—R. Par pirmo subrijumu pateidamees, zereejam, ta Zuhfu pirmas sinnojums nepaliks par beidsamo subrijumu.

D. Frbrg. „Magorka tabbals“ pa stipru, tapeh3 palikka ne-isleetahs. **Rebaljtja.**

Rihgs 26. Suli atnahfusch 2250 fuggi un aisgahjusch 1950 fuggi.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.

Sluddinaschana.

No Zehsu aprinka-pilssehtas rahtes, us turre-neš mirruscha immobilijas ihpaschneela **Martin Möllera** mantineetu pagehschannu teel zaur scho sinnamas barihts, ta tas sche peederrigs biu-jchats, Zehsu pilssehta ahrpuffe uhbeens-wahrteem N 105/108 atrohnamas immobilijas ihpaschums libdi ar peederrumeem tai 5. un 9. Septemberi f. g. pulstf. 12 deenä us forga tiks pahredohts deht us-fazzitu, us minneto ihpaschumu noralstiu par-radu ismaljafschanas zaur teefas isuhtrupeschanas.

Sibkatue nolihgumus warr no 15. August f. g. fahloht latru deenu turreenes teefas kanzelarija dabbuht sinnah.

Zehjis tai 3. Juni 1874.

Zehju pilssehtas rahtes wahrda.

Par sinnu Architektem.

Wass-Salajas draudses-stobla nahfuschä i. t. 1875 g. taps pahrtalfta, ihp. ohtra tahschä wirfä buhweta. Schis buhwesdarbs taps 4. Septbr. f. g. pulstf. 4 peh3 pufso. draudses-stoblä isdohts un tohp tee, luri scho buhwesdarbu grihbetu usnem-tees, usajinani ar sawahm prassifschanam pee-teittees, bet papreefsch buhwesplanu pee bafnijas preefschneela leeltunga un stoblu paschu apflattih.

Krohna Breeschumuischä tiks diwreij laträ gadoä tai 3. Dezember un 1. Merz

firgu-, lohpu-, linnu un krahnu-tirgus noturrehts.

Pahredohts teel labs billiards ar ballehm un keeahm eefsch restorazijas Broklasta pagrabs.

Sluddinaschana.

Langdale's superfosfati

irr dabbujami un apstelleschanas nemm pretti pee

Goldschmidta un beedr.,

general-agenta preefsch Kreewijas, tantohris Pils- un Rihteru-eelu stuhri Nr. 1.

Par eewehroschannu.

Sawus zeen. pirzejus darru usmannigus us to no mannis andel eewesto kellaru-sihrupu, (Drauben-Syrup).

Ahrsemmes scho sihrupu, wifschabri sweesta weelä us maifi smedretu, eho; fawas labbas barihtas un gaheduma deht tas teel lohti zeenihis un saim-neeziä derrigs fawa lehtuma deht. Pa mahrzinahm la arri masas muzzinas par lohti lehtu zennu pahredoht

C. Scharlow,

Saulites bohneeks, Pehtr. Ahr-Rihgä Kalku-eelä N 36.

Naudas-papihrus.

Udewu biketes no pirmas un ohtas isleene-fchanas, Wifsemmes un kurssemes atfalkomas un neatfalkamas liblu-grahmatas, dankbiketes, instripiones, Gelfch-Rihgas un Ahr-Rihgas 5 1/2% liblu-grahmatas, wiffadas dselsu-zellu atzijas un obligaziones un i. pr. pehrt un pahredoht peh3 laira laika wehrtibas

C. S. Salzman,

tantohris Rihgä, Kalku-eelä, „Stadt Londones“ traateeri, apwahschjä tahschä.

Seepju sahles

eefsch masafahm daffahm libdi ar pamah-zifchannu, **florkakkis** preefsch ballinaschana, wiffadas **analin-pehrwes**, tad arri **kofchenilli** un **pasta** preefsch farkana-salka, **kirsch-**, **kaffeju** un **kanehtu-bruhnu** pehrweschanas.

Sillum sahles

no pirma nummera, ta arri Kornenburgas un Hollandeeschu

lohpu-pulweris

un wesselibas balsams irr no jauna atwesti pee

Willum Wetterich,

blakkam Pehtera bafnijas.

Pee W. Dobihu Limbaschös

teel pahredohtas 50 muzzas, labbi fahlitu renzu. Urtal pahrdeweji dabbudn labdu teefu lehtat; bes tam tur almenu ohglu un wiffadu ahdu-krachjums un seepju sahles.

Walmeeras kreise, Dillu-Augstrosches draudsje. Daugulu walste, Leebfelfalana pufsmahjas fainneels Jehlab Sande, — un Smizze mahjas fainneels Mahzjis Suran — nonirruichi — kuru mantiba wianu mantineeleem idallita tifs; tadeht parradu nehmeji un deweji zour scho tohp usajzinati libd 19. Oktobri f. g. pee schijs teefas peeteitees.

Augstrosches Daugulu walste teefa, 13. Juli 1874.

Walmeeras kreise, Ummurgos draudsje, Augstrosches walste, Kobpfalleja mahja par lohpmanni bijsi Kabrlis Bergmann parradu deht konlurje peetschwosjs: tadeht parradu deweji un nehmeji usajzinati tohp, libd 19. Oktobri f. g. pee schijs teefas peeteitees.

Augstrosches Daugulu walste teefa, 13. Juli 1874.

Intschaltn m. pagasta waldischana (Rihgas kreise, Allasch-Wangasch basnj, draudsje) luhdsj: wiffas pilsehtu-, muischu- un pegofa-polizejas un waldischanas teem, appalsch Intschaltn muischas pagasta peerafsiteem un ahpusts pagasta dshwobameem, sinnamu darriht un peefohdinoht, la teem, tit labb wihreefcheem la feeweefcheem wiff wehlat libd 30. August f. g. pee Intschaltn muischas pagasta waldischanas waijag peenest fawas familjas wezzumus jeb krusstamas grahmates, (un arri sawu tehwa wahrdu) un prohi deht tabs faraktsichanas ta no augsta Widsj. gubernator leelunga pawehleta Saimu registra (Memisijas pahrraktsichanas). — Rafstianu nauou arri tubdalm libd nent ar 6 l. f. no latras dmehjeles. Kurfscho sinnamu darriichanu un usajzinashanu nellauhs, taps pee strahpes peewilts, — un buhs arri ta stabde jaatlibhina, las jekes zaur winna tablatu melleschani. — Tapat arri wiffas pilsehtu-, muischu- un pagastu-polizejas tohp no schabs Intschaltn muisch. pagasta waldischanas luhgtas: tohs schabs pagasta — bes passchm apfahri blandidamun un pagasta parradneels Alexander Linde, Martin Kaining, Nikel Heinrichsohn, Andrei Bankaw un Karl Wihstol, — ja kur atrastu, schim pagastam peestelleht, ta tohdus las bes passchm apfahri blandidamun un pagasta parradneels. Ihpaschi Andrei Bankaw, las jau dauts gaddus pagastam la pasubdis, un tapat arri Karl Wihstol, lam pee rekrutu lohschichanas 1874 g. Janwari tritis 3. nummurs, un lam jaet kommissionei preeschja pee nodohschichanas, bet aisbehdis, tubdal teel luhgts Andrei Bankaw un Karl Wihstol par arresstanteem scheit peestelleht.

Andrei Bankaw pasibschana:

Wezzums: 41 gadd. Leelums: 2 arsch. 7 wer. Matti: bruhni. Usazjis: bruhnas. Azjis: sillas. Dshmis: gluddens.

Karl Wihstol pasibschana:

Wezzums: 22 1/2 g. Leelums: 2 ar. 8 1/2 wer. Matti: bruhni. Usazjis: bruhnas. Azjis: sillas. Dshmis: gluddens.

Intschaltn muischu tanni 22. Juli 1874. Pag. wald. waheda pag. wezz. Jahn Greil.

Sluddinaschana!

Kad pehz jren. Widsj. gubernator leelunga dohras pawehles no 11. Merz f. g. ar N 844 tas, preeschj nadlofcha gadda rel. safaulichanas-rukka ralschichanos wajadhsjs „fainu registres“ la grunns pamats sagattawojams — tad teel zaur scho wiffas Widssemes pilsehtu- un semmu-waldischanas pawewigi luhgtas; schenjens peederrigeem, pilsehtu- wal semmu-wald. aprindos dshwobameem lohjekterem pee 2 rubl. f. strahpes peefohkinabits: la lai tee, augschminuetas wajadhsibas deht fawas un sawu familja dshimichanas schmes (Parochial-Schene), wiff wehlati libd 1. September f. g. bes atrauschanas pee scho pag. walbidu peenefs.

Spahru pagasta nammä tai 12. Juli 1874.

Papasta wezz.: P. Scheckaw.

Weena meita preeschj fehla un istabas teel mellela leela Smiltschu-eela N 23.

No jensures atwehlehts. Rihga, 26. Juli 1874. No polizejas atwehlehts. Drickchts pee bilshu- un grahmatur-drikketaja Ernst Plates, Rihga, pee Pehtera bas.

Pawaffaros beebribas appreedumi tai fapulze no 14. Juli f. g. 1) Beedri las Sarlandaugawas apgabbala dshwo la no Bruger l. flimneetu nammam libd Dauberi l. allus bruhim un bruhwa daltera now, warr 4 neddelu laita pee latra tuwal dshwobama preeschjneela peeteitees. 2) Par preeschjn. tillu no komitejas iswehlehts G. Vange l., par ohtru weetneetu G. Freimann f. 3) Beebribas mahjollis teel pahrzels tuwu pee dshlu-zella stazijas tai ta nofantä Schwarzbocha mahja, tad ta pahreeschana jaunä lohreteki notiks, tiks wehlati par to sluddinabts. Preeschjneeziba.

Leel-Eseres muischas waldischana darra wisseem sinnamu, la ilgaddus tanni 26. un 27. Septbr. weens diwi deenu tirgus Leel-Eseres muischu noturrehts taps. Leel-Eseri, tai 15. Juli 1873. 2

Walmeere.

Usnemshanos elfamens Kreisklobla fahlees 8tä August vullsten 9nds no rihra; libdshinnigeem fohleneem japeetejabs 7tä August. Us to paschu deenu irr arri peeteichanabs- un usnemshanas-terminsch preeschj pilsehtas meitu- un elementara-fshohlam nolits. — Wiffas trish fshoblas fahlees mahjibas-sundas 8tä August. Walmeeres Kreiskloblas preeschjneels 2

D. Kuehn.

Preeschj tabs sawenotabs muischas- un draudsjes-fshoblas Stalbes muischu teel weens kreetns fshoblatas mellehts. Peeteichshanas jafuhta pee Stalbes muischas-waldischanas par Behjim. Leezibas schmes noraktsids japeeleel laht. 3

Janni zilweki,

fas Bahzu un Latweeschu wallodu kreetni proht, fsholotoju seminari, real- jeb kreiskloblas angstalas klasses pabeiguchi un gottawi buhu par kurtmeemo fsholotajeem palit, teel usajzinati peefazitees pee Moltracht mahjitaja l. (Bajlorat St. Matthiae per Wolmar) jeb pee R. Schulz mahjitaja l. Felgawä, kur lahtakas sinmas dabbuhs

Felg. Latw. kurtmeemo fshoblas preeschjneeziba.

Weens wihrs no semmehm, 35—45 gadd. wezz, apprezjees jeb neprezjees, bet bes dehrneem, teel mellehts us gadda-beenefa preeschj wisseem darbeem, las pee mahjas un dahrsa stradajami. Winsch dabbuhs mahjollis, ehbeenu un lohni. 3. Weischu dambis, Karnitowitscha nammä Weischu-eela N 30.

Weens kutscheris dabbuhn weetu pee Landvogtei-teefas pee Laube.

Behrni no semmehm

las fsheweenes fshohl. apmekle, warr par banfioneereem usnemshanu atrast Felgawas Ahr-Rihga, Trish-weenibas-eela N 19 pee Charles. 2

Las 8 1/2 werfes no Rihgas, pee Pehterburgas fshoffejas, landpolizijas N 112tä atrohnawais

ihpafschunis

ar 64 pudraweetu leelu grunli libd ar tahm tur buhdamadn ehtahm la: trohgs, gastuhhs, bohdde, dshwójama ebla un t. pr. irr eemeclu deht pahrohdams. Klachtakas sinas turpat jeb Etsch-Rihgas, leela Smiltschu-eela N 3, 2 treppes augsti.

Behjis tohp weena mahja pahrohdta ar diwi tabshchi tuwu pee pareisittizigas basnijas. Klachtakas sinas dabbujamas pee mahjas fainneeka preestera Popow pehz scho adressi: Ba Peterburg-Warshchanas fshuggana zellu libd Ponberti stazijas Martenhausen muischu.

Weena ehta, las wehl naw pawiffam gattawa, irr pahrohdama Felgaw. Ahr-Rihga Hagelslalnä; jarunna ar fainneeku Wifschu-eela, Baumanna nammä N 37. Ehtas ihpafschneels gridd us Pehterburgu aizjelloht. Otto Kessler, fainneeks.

Stunstigus fshdu-mehflus

Superfosfat, no Packart Ipswichè (Englande)

kurri te jau wairal la 10 gaddi par labbeem atrasti un sawu labbu ihpafschidu deht jaw pirmä semlohpju israhdischana 1865. gadda medaku dabuja, pahrohd no lehgera

P. van Dyk, leela Smiltschu-eela N 1.

Kaulu miltus

un wiffabus superfosfatus, tapat arri superfosfatus is Anglijas un Bahzijas fabrikeem no 3 rubl. 50 kop., par weenu maifu, las 6 puddi sweer, pahrohd. Kaulumilti un wiffi jitti manni fabrikati irr, tapat pee manni fabrika, la pee F. Rulle f. Sallazj un M. Sarina l. Strikwerstanzija, weenumehr, latra wairuma dabbujami. 3

Richard Thomson, Rihga.

Kaulum. un superfosfatu fabrikas ihpafsch.

Labbus kaulu- un raggu-miltus

pahrohd Behju kreise, Ehrgru dr., appalsch Dghrumuischas Dghrumuischas dshinawas J. Held. 2

Anglijas Superfosfatu

no W. un G. M. Gondlinga un jittu fabrika

schai semme isprohwet un preeschj fshobshanas par ihst labbeem atfshit, pahrohd lehti us galwofschanu

A. N. Popow,

Felgawä lattoku eela. 6

N. Baranowskij

kurpju- un fahbatu-magafine Rihga.

Pehterburgas-Ahr-Rihga Dshinawas-eela N 28 pretti Domehru-waldischanas nammam.

Limbaschds.

Zeentigeem pirzejeem un saweem zeentjameem kundehm darru ar scho isfluddinajumu sinnamu, la es preeschj ihfa laita esmu blakts mannam paff-lambarim un wihnu bohdei eetaifshis pilwigi apgahdatu manufakturas preeschj magafibni, un la arweenu zeentjshohs saweem zeentigeem pirzejeem latradä sinä wa prahtam isdarriht.

Arri pahrohdpu, zil spehdams lehti, no pirmas rofshas dabbutohs portwihnus un Ungaru wihnus. G. Kroll.

Bolru lohgu glahsi (stiklu) wiffada leelumä un plattum pahrohd par fabrika zennu G. Charlom, Saulites bohneeks. 3

Labbakas

ballinajamas fahles (Chlorfalk)

pahrohd par lehtato zennu doudsumä un siblumä

Jaegermanna un dehla

jaunä paff-lambari un pehrwu magafihne, pee Lepfing ebraufschanas weeta.

Pinnu- un paffulas-dshijas

no wiffadeem nummureem pahrohd. W. Eugen Schnakenburg, tantoris pretti birschai.

Weenu ruddens-nakti meschâ apmaldijuschees.

(Behz kahda Wahju stahsta lihdsibas farastihis.)
(Statt. N. 29.)

"Sirma" bija teescham tšhalla riffschotaja. Bet wiinna bija arri labbi usturreta un ehbinata, ta ka pats leelstungs kahroja to par 150 rubteem wiinnas tšhallauma un branguma deht pirft; bet Kahr-lam bija ta til mihta, ka winsch newarreja to ne par ko pahrdohht. Kad wiinna aplohkam garram riffschoja un tajâ fawu mahti, to ta nosaukto "wezzo firmo" eeraudstija, tad wiinna eesweedsahs flaanii, no tahs atwaddotees. Wezza eesweedsahs pretti, lehza ar fapihtahm kahjahm pee aplohka fehtas un gribbeja zauri laustees, bet kad to nespehja, tad palikka stummiga jaunai pakkat flattidamahs stahwoht.

"Arri kustonis pasihst fawu behrnu, Kahr-lis usnehma runnu, lai warretu Marijas flumjas nowehrst, kurrea sawas mahtes deht schkirshanas-affaras raudaja. Man eefriht pee tam mans Pehtscha prahtâ, kurreu nedabbuja schkiretees fluhpstiht; winsch bija no mannis paslehpces, tadeht ka newarreja manni pecluhgt, lai wiinnu lihdsnemmu."

"Es wiinnu redseju pirit pa zekku mums pa preekschu aiseijohht," Marija fazzija, sawas azzis flauzidama, "un eedewu wiinnam mihtstu kahka schkehliti, par ko winsch man apsohlija ahbolus, kad es pee wiinna mahja eeschohht. Mihtligs un patihkams behrns irr juhsu Pehtscha."

"Ja, tas irr teefa, Marija," Kahr-lis atbildeja. "Zif labpraht es buhtu wiinnu lihdsnehmis, kad es wiinnu ta schehli redseju raudam!"

"Bet kapeh; tad juhs wiinnu nenehmat lihds? Behrnam irr tas leelafais preeks, ka winsch dabbu isbrauktees."

"Manna mahte fazzija, ka tas ne-effohht labbi, behrnu tur lihdsnemt, kur es taggad braukschu. Es gan dohmaju ta: ja wiinnai nepatiltu, ka man tahds mudris puisens lihds, tad wiinna nebuhtu preeksch mannis nelad derriga. Bet juhs gan nemas nesaprohtat, ko es runnaju, tadeht ka nesinnat, kahdas darrishanas deht es us Burbeles dsirna-wahm brauzu."

"Es sinnu gan, ka juhs prezzetees brauzat. To man mahte fazzija un peeloehdinaja, lai es par to neweenam nelu nesalku. Zums naw par to ko ruhpetees, ka no mannis to kahds dabhuhs sinnahht."

"To arri neweens nedrihst sinnahht dabhuht, jo es pats wehl nesinnu, waj ta atraifne manni grihb jeb ne."

"Kadeht tad wiinna juhs negrihbetu?"

"Man irr trihs behni, kurreus katrs feewischkis negrihb wis labpraht usnemtees audsinahht."

"Bet juhsu behrni naw tahdi, kahdi zitti behni. Wiinni irr til flaiski un mihtligi, ka katrai feeweetei wajjaga tohs ar patihshanu lohpt un audsinahht."

"Masais Anstis irr taf tahds spihstigs un raudulis, ka pamahtei warretu drihs apnift."

"Katriss behrns irr wiinna wezzumâ tahds. Bet kad ar wiinnu mihtligi apeetahs, tad warr ar wiinnu gluschi labbi istift. Pehtschu wajadseja gan jums lihdsnemt. Ar til smullu puisenu pee rohkas jums warretu dauds labbaki isdohhtees."

"Tad gan, kad wiinna behrnus mihto, bet kad wiinna tohs nemihito — — — ?"

"Waj tad tahdi feewischki arri irr pasaulê, kas behrnus nemihlotu?"

"Lohti dauds irr tahdu, kas zittu behrnus nemihito. Tadeht es arri wiinnas deht schaubohs."

"Waj tad juhs wiinnu wehl nepasihst?"

"Es ne-efmu wiinnu nemas wehl redsejis. Netizzu, ka rihtâ, wiinnu pirmreis redsoht, warreschu wiinnas wehrtibu pasihst." Mans tehms mehds to gan flaweht, bet winsch to arri mas pasihst."

"Nu, juhs taf rihtâ ar wiinnu ilgaki farunnafitees, un kad juhs buhseet usmannigi, tad juhs newilfitees."

"Man schaujahs kas prahtâ! Marija, juhs warretu man us turreeni lihdsbraukt; jo Saulites pufsmuischa ne-effohht no turreenes ne zil tahki. Juhs warretu ar wiinnu farunnatees un man tad pehzaki pasazihst, ko par wiinnu dohmajat. Seewischkeem irr tahdâs leetâs gaischakas azzis, ne ka mums wihreem. Es juhs tad no turreenes pawadditu braukschus us Sauliti."

"Ne, to es neusnemshohs wis! Tildauds es sawahm azzim neustizjohs. Es warretu wiltees un ar weenu wahrdu juhsu prezzeschanohs isahrdiht, ko juhsu wezzaki man nelad nepeedohhtu."

Komehr wiinni ta farunnajahs, firma pazehla aufis stahwu un sahka bailigi us alkshau krummeem zekmallâ flattitees. Kahr-lis eeflattijahs krummôs un eeraudstija tur ko baltu. "Tur irr kahda no zittahm nolihduse jeb arri nosprahguse aita," winsch fazzija.

"Luhdsu, peeturat," Marija atbildeja; "es eeschu to tuwaki apskattihst. Ne, naw wis aita, bet weens puisens — juhsu Pehtscha! Winsch apgullees!"

"Ak tu palaidnis, kur winsch atnahzis til tahku no mahjas prohjam krummôs gulleht!" Kahr-lis isfauzahs is ratteem ahtri islahpdams. Winsch usnehma puisenu us rohlahm, kuresch pamohdees apkehrahs wiinnam zeeshi ap fallu un fazzija: "Leht, nemm manni lihds!"

"Atkal to paschu dsesmu! Salki, tadeht tu nahzi tê krummôs gulleht?"

"Es efmu us tewi gaidijis," puisens atbildeja; "efmu arweenu gaididams us zekku flattijeas, kamehr man usnahza meegs."

"Bet kad nu es nebuhtu tewi redsejis un buhtu garram aishbrauzis, tad tu buhtu tê par nakti palizzis un wilks buhtu tew usbruzzis."

„Ja, bet es sinnaju, ka tu manni redsefi!“
 „Nu labbi, mans Pehstcha; taggad dohdi man muttiti, falki ar Deewu un eij tublin atkal us mahju, zittadi nedabbusi walfarinas.“

„Tad tu negribbi manni lihdsnemt!“ puisens is-fauzahs schehligi un fahka azzis berseht.

„Tu jaw finni, ka weztehws un wezmahte to negribb.“

Bet Pehstcha neliffahs wis tif lehti peerunna-tees. Winsch isteiza raudadams, ka winnu war-roht ta pat lihdsnemt, ka Mariju, jo rattos effoht deefgan ruhmes un firma deefgan stipra, trihs zil-welus pawillt. Kad tehws winnam gribbeja eerun-naht, ka winneem effoht zaur lohti leeleem mescheem jabrauz, fureos pulst willu usturrotees, kas tob-dus puisenus labprahht apehdohht un ka tur, kur winsch braufschohht, neteefoht tahbi puiseni nemaf eeraudfitti, tad winsch mettahs raudadams atkal krumos-semme un isteiza, ka winsch nebuhschoht ne beena, nedf nakti us mahju eet, ja winnu ne-nemfchoht lihds.

Kahrka tehwa-firds bija mihfsta, ka kahdas labbas mahtes-firds. Winsch sinnaja, ka bahrineem wa-jaga pahr wiffahm leetahm mihlestita rahdiht, ta-deht, ka teem mahtes-mihlestiba truhft. Tadeht winsch negribbeja taggad prett spihstigo puisenu bahrgs rahditees. Bet tomehr winsch kaunejahs no Marijas un gribbeja tadeht Pehstcham ar bahrdribu useet. Bet us Mariju azzis usmettis, winsch redseja, ka is winnas azzim affaras ritteja un newarreja wairs bahrgs buht.

„Juhf effat par daudf zeetfirdigi,“ Marija faz-zija. „Es juhfu weeta nemtu Pehstchu us pehdahm lihds, kad es arri desmit reis us Burbeles dsirawahm prezzetees brauktu.“

„Bateizohs, Marija, par juhfu lihdszeetibu. Bet ko mehfs lai ar to puisenu us zekka eefahkam? Winsch irr plahnos fwahrzinos un ruddens-naktis irr wehfas; ehst winnam gribbesees arri us zekka, un tad kas lai par winnu zeema fchowalkar un rihta gahda? kas lai winnu atgehrbj un gulleht wadda? Tas irr smukki, ka es us prezzeschanohs brau-zohht behrnus lihdsnemmu!“

„Uf zekka dohmaju es weena patte ar winnu istift,“ Marija atbildeja. „Un tur warrehs juhfu bruhhte par winnu gahdohht un ja winna negribbetu to labprahht darriht, tad jums nebuhs wairs waja-dsige winnu tuwafi pasiht; tad es warreschu wal-kara atnahht winnu atgehrbt un apguldiht, un rihta weddischu winnu lihds pee fewis, kamehr juhfs tur usturrefitees.“

„Marija, juhfs effat par daudf labba! Bet juhfs nema nedohmajat, zil tas irr apnihlams darbs, zitta behrnus kohpt. Pehstcha juhfs rihta apgruhtinatu fweschuma.“

„Ne buht ne! Winsch buhtu mans laika-kawe-klis, ar ko es warretu paplahpatees, kamehr man

tur wehl wiffi fweschi; zittadi man buhtu arweenu mihta mahte japeeminn un jaraud.“

Tif lihds ka Pehstcha redseja, ka Marija winnu aisstahweja, winsch eefehrahs winnas drehbes un turrejahs zeefchi, bihdamees, ka tehws warretu winnu atstumt. Bet kad winsch nomannija, ka tehws Ma-rijas dohmahm padewahs, tad winsch sfuhpstija pateizigi fawas aisstahwetajas rohku un rahwa to preezigi lehladams us rattu puffi.

„Effi tiffai meerigs, Pehstchina,“ Marija faz-zija winnu rattos zeldama; „tawaf firds pulst tif dikti no preeka, ka to warr flaidri dsirdeht. Kad tumfch mettisees un tew aufsti buhs, tad falki man, lai warru tewi appalsch fawa mantefa nemt. Tag-gad dohdi tehwm butfchinu un luhdsees no winna peedohschanu par to, ka tu biji prett winnu tif spihstigs. Ufobhees, ka tu nefad wairs prett winnu tahds nebuhs.“

Puisens darrija wiffu pehz Marijas pawehles.

„Marija, juhfs mahkat tif smukki behrnus mah-ziht, ka man jabrihnahs. Es noscheloju, ka juhfs eijat tif tahki probjam deenasta! Juhfs warrejat labbaki pee mums nahht; jo mums irr arri par seemu darba deefgan. Juhfs buhtu mannai mahtei labf palihgs, arri pee mannu behrnu kohpschanas, un es jums dohtu labbaki labbu algu, nela tag-gad feewu prezzehht, kas ar to warrbuht dohma man, Deews sinna, zil leelu patifschanu darriht, ka winnai kurlis puhfs lihds un neturra to par wajadstgu, mannus behrnus mihleht.“

„Jums wajaga arweenu to labbako zerreht un dohmaht.“ Marija atbildeja. „Kas ar tahdahm dohmahm, ka juhfs, brauz us prezzeschanohs, tas ne-warr lehti apprezetees. Kad juhfu feewa juhfu behrnus nemihkotu, tad juhfs warrat manni nahfo-fcha pawaffara par deenastneezi peenemt, un tad es gribbu par juhfu behrneem ta ruhpetees, ka jums nebuhs par teem nelahdas behdas.“

„Nu man eekriht prahta,“ Kahrkis fazzija, kad winni bija labbu brihdi braufuschi, „ko winni mahja dohmahs, ka Pehstcha pasuddis. Manneem wez-zakeem usees leelas bailes un fahfs winnu par nakti melleht.“

„Par to jums naw ko ruhpetees! Nedsat, tur nahht mums Sihles Sahnis pretti; juhfs warrat winnu luhgt, lai ee-eet juhfu mahja eefschâ un pa-falka, ka juhfs effat Pehstchu lihds panehmusch. Un to winsch labprahht usnemsees darriht, jo win-nam ja-eet juhfu mahjai garram.“

„Ja, ta mehfs warram islihdssetees! Juhfs, Ma-rija, prohtat arweenu labbu padohmu atrast.“

Kad tas bija padarrihts, tad Kahrkis lifka firmat atkal rikschohht. Pehstcha aismirsa eefahkohht fawa preeka deht, ka winsch nebija pufdeena ehdis. Bet pehz kahdas stundas brauzeena winsch fahla par issfallumu fuhfsetees.

„To jaw dohmaju!“ Kabrlis fazzija. „Mums wajadsehs pee frohga peeturrecht un wiinna gribbu us ehfchanu peepildiht; zittadi mums nebuhs us zekka nekahda meera. Tas nu gan aiskawe muhsu laiku, ka mehse warresim tillai wehlâ wallarâ muhsu zekka-mehrki aissneegt. Tâ eet, kad behrnus lihdsnemem. Sums, Marija, smeckehs arri glahse allus?“

„Es pateizohs! Es nedjereu allu un man naw arri nekahdas flahpes.“

„Bet jums wajadsehs ko usloht, zittadi juhs palisseet flimma; jo schodeen pufdeena buhseet maf ehdufchi schkirfchanahs-schehluma dehl un mums irr wehl tablsch zelsch jabrauz. Kabpat tillai is ratteem ahrâ un nahzeet frohgâ eefschâ! Man pascham gribbahs arri ehst. Sirmo es peeseefschu pee stabba.“

Wiini eegahja frohgâ eefschâ. Frohdsineeze bija paschu laiku preekschewis deffas zeppuse, no turrahm wiinna arri weeseem dewa. Kabrlis pastelleja preekschewis puddeli bairischa un preekschewis Marijas puddeli kwasa.

Pehz pufstundas wiini bija gattawi, sehdahts attal rattôs un laida us preekschu. Saule bija jau nogahjuse, kad wiini to weetu aissneedsa, fur waja-dseja no leelzetta us mescha-zekku nogreesteht, kursch bija dauds taisnaks. Kabrlis nebija pa scho mescha-zekku gan ne reises brauzis, bet tomehr winsch zereja bes apmaldischanahs isbrauti, jo tehws bija to winnam smalti aprakstijis. Bet pa meschu bija arri dauds leeli zekki un usnahdamas tumsas deht winsch warreja drihs ween no ihsta zekka nogreesteht.

Wiini brauzâ un brauzâ, bet newarreja nekad mescham zauri tilt, kaut gan Kabrlis dohmaja, ka pehz tehwestabstifchanas wajadseja jaw fenn zauri buht. Winsch peeturreja firmo un iskahpa is ratteem zekku apskattiteht. Winsch pagahja kahdu gabballinu us preekschu un eeraudsija preekschâ purwi, is kurra bija beesâ migla zehluhs; bet tehws bija stabstijis, ka wiinna zelsch buhschoht us kahdu semneeka mahju iseet.

„Mehs effam apmaldischees,“ winsch fazzija, pee ratteem atpakt nahzis. „Nu mums ne-atleht zits nekâs ko darriht, kâ firmo us zittu zekku usgreest un kaut winnai eet, fur patte gribb.“

Tas zelsch, us kurra wiini usgreesahs, bija lohthi grumbainsch un aminainsch, tâ ka ratti tillai lohthi daufti un krattiti.

„Kahpsim labbaki is ratteem ahrâ,“ Marija fazzija; „tê irr lohthi flitts zelsch, tâ ka Pehschâ newarr to krattifchanu isturreht. Mehse warram winnu weens pa ohtru pa gabballinam nest. Lai firma eet lehndôs sohthôs, kamehr labbaku zekku atraddisim.“

Til lihds, ka wiini bija is ratteem iskahpufchi, laida firma, kurra bija kahdu braufschanu pa mescheem apnikluse, kahjas wallâ un aisschahwahs kâ wehjsch probjam. Kabrlis gan raudsija wehl to panahft un grohschus fatwehrt; bet welti.

„Tâ!“ winsch issauzahs errigt. „Nu mehse effam wehfsâ ruddens-nakti apmaldischees un meschâ kahjahm atstahfti. Taggad mums nekâ nelihdsetu, kad mehse arri us ihsta zekka buhtu, jo kahjahm mehse newarretu nezil tabtu aiseet. Ta irr smukka prezefchanas-braufschana! Par firmo mums naw ne kahda behda, wiinna irr prahthigs lohps un sinnahs zekku us mahju atrast. Bet ko lai mehse tē naktis-wehsumâ eefahftam? Muhsu preekschâ irr staigs purwis un kas ais mums irr, to mehse arri nesinnam, jo effam krustam un schkehrsam pa meschu braufajufchi. Tadeht newarram us eefchanu ne dohmaht, kamehr mehnehts usnahls un mums gaischumu rahdih; tad raudsiim, waj newarresim kahdu mahju turumâ atrast.“

„Effat tillai pazetigi,“ Marija fazzija. „Til flitti ar mums ne maf naw, kâ juhs dohmajat. Schê us ta pakalna muhsu turumâ irr kuplas eyles, kurru sarri muhs arri no leetus paglahbtu, ja tas mums usbruktu un mehse warram ugguni usfurt preekschewis fildischanahs, jo schê irr pa semmi deesgan faufu sarri, kas lehti eedeggahs. Sums tal irr spitschklas klahft? Es redseju juhs pirmit ziggaru eededsinajam.“

„Man bija gan spitschklas mantela keshâ; bet firma irr ar wissu manteli probjam.“

„Nebuht ne! Kad firma eefahfta ahtri skreet, tad ratti usfrehja us leelu ahmini, zaur ko juhsu mantelis un wiss, kas rattôs bija, tillai issweesti. Redjat tē winni irr semmê!“

„Bet waj mehse warresim ar spitschklam ugguni usfurt.“

„Tas naw nemaf grehthi; salassat tillai faufus sarrus! Bet papreekschu padohdat man juhsu manteli; es gribbu Pehscham gultu ustaisiht. Winsch irr mannâ flehpti apgullees. — Tâ! tē winsch warr meerigi gulleht, bes ka winnam aufsti buhtu.“

„Es brihnohs, Marija, par to, ka juhs mahftat tâ ar behrneem apeeteht, itt ka juhs buhtu wissu muhschu behrnus ween lohpuschi!“

„Pee tam naw nekahda mahfta wajadsija. Bet nu steigim ugguni usfurt.“

Kabrlis salassija sarrus un fazzija: „Es schauhohs, ka mehse warresim ugguni usfurt, jo tee sarri irr mitri.“

(Uf preekschu wehl.)

Sinna par ussankteem Nihgâ.

Gertrudes basnijâ: strahoneels Mikkel Mikkelsohn ar Lihfi Rohbul. — Bruhweris Peter Buschmann ar Erihni Mellgail. — Dselzjekka-strahoneels Melkander Semtschikow ar Annu Suite.

Jesus basnijâ: salbats Jahn Ponta ar Mariju Breebe, dsim. Turzin. — Kurpneels Martini Ausing ar Maddi Bolbeschewsky.

Jahn basnijâ: sullainis Otto Striegel ar Lihbu Puffkaling. — Strahoneels Martini Kembe ar Lihfi Schönberg. — Billetneels salbats Mattih Feldmann ar Gewu Grikki.

Erihsweenibas basnijâ: kufcheris Martin Bachmann ar Minnu Lapping.

Grandi un feedi.

Breutſcha nelaimigs peedſihwojums, Rihgâ.

(No wienna paſcha ſtaſſiſts.)

Klaufatees, kâ man preeſch lahdahm neddefahm iſde-
wahs, un tad fallat, wot tas wehl lahdam zilwekam ſchinnî
paſaulê irr gaddijees. Es jums fattu, man wehl taggad
affaras no azzim teſt, tad es uf to nolahdetu buhſchanu
dohmaju.

Juhs tal paſiſteet mannu draugu, kas Rihgâ dſihwo
un lam arweenu tahdi ne-iſprobtami niſki irr galwâ.
Preeſch diwi neddefahm bij wiennam dſimſchanas deena,
tapehz arri nobrauzu uf Rihgu.

Pee manna drauga nogahjis, wehleju wiennam laimi,
— un arri wehl zitti, kas tur bij; mehſ dſehrahm lahdu
glahſiti ſchnabba un mans draugs rahda mums to laht-
ſcha uſwalku, ar lurreu tas preeſch weenas neddefas uf
reduhti*) eſſoht biſis. Wiſſ labbi. Uf weenu reiſ eeſchau-
jahs man tahs ſaſohditaſ dohmas prahtâ, apluhkoht kâ
tal uſwalkâ es kâ lahziſ iſſkattohs. Nefo fauna nedoh-
madams, apweſku to lahzi muggurâ, preezajohs par tahm
leelahm keppahm, kas man nu irr, un aiſtaifu wiſſu
lahzi preeſchâ zeeti. Es gan dſirdeju, kâ mans draugs,
tas blehdis, teem zitteem taut to auſis ſazzija, bet kâ nu
warr gohdigs zilweks uf tahdahm neleetibahm dohmaht,
to tee bij noohmajuſchi ar manni iſdarriht? Es uſleelu ſew
wehl to lahtſcha galwu ar garro purnu, ſtahjoſ preeſch
ſpeegela, preezajohs tohti un ſmejoſ par ſewi kâ par
lahzi.

— Kas noteek? Dohmajeet to negohdibu! Uf ween-
reiſ grabbj; manni weens no paſſataſ aiſ mannahm keppahm,
ſaturra rohkâs uf mugguras, apgreesch manni, ohtrê
attaiſa durwis, un tee zitti gruſch manni, ſmeedamees,
par galwu par fallu pa treppehm ſemmê. Sinnams, es
gan kleeſu zil warreju, un negribbeju ne no weetas luſte-
tees; bet to es warreju neſpehziſ zilweks ſwehrs buh-
dams tiſ daudſ negehtem darriht? Wiſſiſ iſgruſch
manni pa durwim uf eelaſ un aiſbulte durwis no eeſch-
puſſes zeet! — Nu warrat mannu fajulſchanu, mannas
bailes nopraſt! Es dauſohs pee durwim un luhdſohs lai
manni attal eelaiſch, bet par welti! Tee beſgoſchi ne-
maſ wairſ pee durwim nebij, bet ſtattijahs warbuht zaur
lohgu, uf to lehrumu, kas nu notikfa. Wehl nebij peezaſ
minnutes pagahjuſchaſ, tad biju jaw eelaſ widdû un
wiſſu maſat lahdi diwiſimts eelaſ-puikaſ un zitti laudis
ap manni, kas manni uf to neiehdſigato wiſſiſ iſmehdija.
Papreeſchu wehl ſihri nefas nelaitaja, jo tad tee manni
wehl turreja par pateeku, dabbigu lahzi un es nedſirdeju
zittu nefo, kâ: „At Deews, redſeet to lahzi!“ un: „Kâ
gan tas plehſigs ſwehrs ſchê uf eelaſ tizzis, tas laikam
buhſ no jirtuſ iſbehdiſ; wajjaga ſinti dabbuht, un wiennu
noſchaut, lai tas lahdu ſtahdi nepadarra!“ — Na — tad
es to dſirdeju, tad warrat dohmaht! Es, kas dabbaſ-
ſtahſtus maſ paſiſtu un neſinnu, kâ tahdam ſwehram,
lahds es kiju, buhſ uſweſtees; kad es dſirdeju, kâ manni
gribl noſchaut, ſkreen man ſweedri par peeri un es kleeſu
uf weenreiſ: „Es pawiffam ne-efmu lahziſ, bet gohdigs
zilweks no ſemmehm!“

„Tit to es to biju iſſazzijis, na — tê — wuſch! —
dabbuju gruſdeenu kaſchola, kâ kâ tuhdâ lahdus deſmit
ſohtus kâ lahziſ uf preeſchu paſtrehju, lamebr es, kâ jaw
ſazziju, eelaſ widdû atraddohs. To azzumirkli nefad ne-
aiſmirſſchu. Ko lai nu darru? Es buhtu iſbehdiſ, bet
ar to beeſo kaſchotu un leelajahm keppahm newarreja uf

*) balle, tur weeſi wiſſadi iſgerbuſcheſ ſanaſt.

preeſchu tiſt, un tee nolahdeti eelaſ-puikaſ turreja manni
aiſ aſtes wehl zeeti, turra man ſtarp kaſjahm lareajahs.
Un nu, dohmajat, kâ man wehl gahja? Ne! es fattu, tiſ
nelaimigi warbuht wehl neweenam zilwekam Deewa paſaulê
naw iſdeweſ!

Nu nahſ weena droſchla, un es pateiju Deewam par
iſglahbſchanu, un fattu uf fuhrmanni: „Klaufatees, miſ-
ſais wihrs, aiſweddeet manni uf „Melna gaita“ mahjas
weetu!“

Bet ſchis ſliſtataſ zilweks atbild: „Lai Deews paſarg,
ar plehſigeem ſwehrem es ne-eelaiſchohs!“ — „Klaufa-
tees,“ fattu: „es eſmu plehſigs ſwehrs? Es eſmu goh-
digs zilweks no ſemmehm; es jums warru pee juſſu
ſirga ſwehrehſ, kâ ne-efmu lahziſ!“ — „At to!“ atbild tas
beſtauna, to warr katriſ ſazzihſ, un brauz riſtigi tah-
ſat, beſ kâ man ſautu eelaſht. At tawu fuhrmannâ beſ-
gehdbu!

Ko nu darriht? Es eiju lahdâ bohde, lai warbuht tur
warretu iſglahbtees.

Bet tee lautini tur eeſchâ, papreeſchu ſabiſtataſ par
manni, un kad es ſahlu zaur ſawu lahtſcha purnu ruht:
„Eſſat tiſ labbi, un kaujeet man ſchê uſlawetees, lamebr
es no ta lahtſcha iſeemu.“ — lezz' diwi beſtaunigi ſekki
par buſeti, un ſweeſch manni pa durwim laukâ, ſazzidami:
„Schê naw nekahda ſwehru mahja!“ — Labbaki par
ſwehrem nu gan ſchê ſekki nebija! —

Nu, kad juhs to lehrumu buhtu dſirdejuſchi, kas uf
eelaſ bij, kad es kâ lahziſ attal pa durwim abra ſtrehju!
Na — un weens no teem nolahdeteem eelaſ-puikaſ grabj
manni aiſ keppahm un ſahſ ar manni danzoht.

— Pehdigi nu newarru es wairſ iſturreht. Es doh-
maju, pahrs prahtigu zilweku tanni puſkâ tal buhſ, no-
nemmu ſawu lahtſcha galwu un fattu: „Pahrleezinajatees
paſchi, kâ ne-efmu lahziſ, un kaujat man waſſas no ta
lahtſcha pilnigi iſeet.“ — Ne, es jums fattu: tahduſ
ſmeekluſ es wehl ſawâ muſſcha ne-efmu dſirdejiſ, lahdi
nu bij! Es neſinnu no kam tas nahje, bet tur bij tahda
kleeſchana un brehſchana, kâ es dohmaju, auſſis plihſſis.

Un kad es nu wehl kâ ſtabwu, nahſ weens wihrs ar
ſohbinu pee ſahneem, kas laikam bij gardowoiſ, tas nemm
manni aiſ rohkâs un ſakfa: „Nahzeet uf polizeju; es jums
mahziſchu tahdu lehrumu taiſiht!“ Na, — nu bij, ar
mannu pazeetibu pagallam! „Kungſ,“ es ſazziju, „kâ
juhs drihſtat ſazzihſ, es taiſoht lehrumu?“ „Es eſmu
gohdigs zilweks, un kâ es ſchê kâ plehſigs ſwehrs ſtabwu,
pee tâ irr manni draugi wainigi, kas manni kâ lahzi pa
durwim iſgruhda!“

„Ne, ne!“ kleeſſ lahdſ eelaſ-puika, „wiſſch mello!“
„Wiſſch irr no dſimſchanas pateeſigs lahziſ. Bet par to
nekaſ, aiſtezeet ween wiennu drohſchi: wiſſch nekohſch, tas
ſwehrs irr iſdihdihts.“

Turri mutti, kruppi! es kleeſſu, jo nu tappu pateeſſ
duſmigs.

Zitto es to biju iſteizis, nahſ mans draugs un tee zitti,
iſſtahta gardawojam to leetu, un es tohpu iſglahbts zaur
to, kâ tee manni pa durwim eeſchâ eewell un tahs aiſtaifa.

Bet to es fattu, ſcho peedſihwojumu es ne-aiſmirſſchu,
un kad es arri wehl diwiſimts gadduſ dſihwotu.

R. Matſcherneekſ.

Atbildedams redaktehrſ Ernt Plates.

No zenjures atwehlehts. Rihgâ, 26. Juli 1874.